

Asia: VN/5843/2026

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus hyvinvointialueen seuranta- ja arviointivelvollisuudesta sekä seurannan vähimmäistiedoista ja vähimmäistiedon hallintamalleista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne tähän tekstikenttään

Asia: VN/5843/2026

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus hyvinvointialueen seuranta- ja arviointivelvollisuudesta sekä seurannan vähimmäistiedoista ja vähimmäistiedon hallintamalleista

Kunta- ja hyvinvointialuetyöntajat KT kiittää mahdollisuudesta lausua sosiaali- ja terveysministeriön asetusehdotuksesta hyvinvointialueiden seuranta- ja arviointivelvollisuudesta sekä vähimmäistiedoista ja niiden hallintamallista. KT pitää asetuksen tavoitteita hyvinä. Kansallisesti vertailukelpoiset tiedot auttaisivat hyvinvointialueita kehittämään toimintaansa. Tiedolla johtamisen edistäminen parantaa hyvinvointialueiden mahdollisuuksia tehdä kestäviä päätöksiä.

KT korostaa, että vähimmäistietojen ja indikaattorien keräämisen ei tulisi lisätä tiedonantajien hallinnollista taakkaa. Mittareiden määrän on oltava rajattu ja seurattavien indikaattorien tarkoituksenmukaisia. Pitäisi pyrkiä eroon päällekkäisistä tiedonkeruista. Jokaiselle kerättävälle tiedolle olisi oltava käyttötarkoitus jo valmiiksi harkittuna, eikä tulisi kerätä ylimääräisiä tietoja varmuuden vuoksi. Tiedot tulisi pyrkiä keräämään mahdollisimman tehokkaasti ja kerättävien tietojen tulisi olla hyödyllisiä.

KT korostaa tiedon laatua, ja seurattavien indikaattoreiden ja mittareiden on oltava tarkoituksenmukaisia ja ne pitää kerätä tiedonantajilta yhdenmukaisesti, ajantasaisesti ja kattavasti. Tämä edellyttää yhteisiä määrittelyjä ja tulkintaohjeita, selkeitä vastuita hyvinvointialueiden välillä,

jotta tietoa on mielekästä käyttää seurannan, valvonnan ja päätöksenteon tukena. Tietojen keräämisen on oltava pitkäjänteistä eli mittariston on oltava pysyvää, eikä sisältöjä tulisi viilailla vuosittain, jolloin vertailtavuus, laatu yhteismitallisuus kärsisivät. KT painottaa myös, että kerätyn tiedon tulee palautua hyvinvointialueille hyödynnettävässä ja ymmärrettävässä muodossa, jotta se tukee aidosti toiminnan kehittämistä ja johtamista alueellisella tasolla.

Tiedontuottajille voi syntyä tarve päivittää tietojärjestelmiä ja muuttaa käytäntöjään tietojen toimittamiseksi. Siksi asetuksen voimaantulon on oltava riittävän väljä, jotta tiedontoimittajat pystyvät alusta asti toimittamaan laadukkaan tiedot.

KT korostaa, että asetuksen toimeenpano edellyttää riittäviä resursseja tiedonhallintaan ja tietojohdamiseen sekä Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksella että hyvinvointialueilla. Lisäksi tarvitaan valtakunnallista ohjausta ja tukea yhtenäisten tietomäärittelyjen, automaation ja tiedonsiirtoratkaisujen käyttöönottoon, jotta toimeenpano toteutuu yhdenmukaisesti koko maassa. KT:lla on merkittävää osaamista henkilöstötiedon ja indikaattorien keräämisestä. KT toivoo tiivistä yhteistyötä THL:n kanssa mittarien sisältöjen määrittelyssä ja raportoinnissa. KT korostaa, että henkilöstöä koskevan vähimmäistiedon käyttö ohjauksen, seurannan, arvioinnin ja valvonnan välineenä edellyttää tarkkaa tietämystä indikaattoreiden sisällöstä ja niiden tosiasiallisen vertailtavuuden mahdollisuuksista.

Tammensalo Carita

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT - pääekonomisti Juho Ruskoaho